

ACC. N:R M. 15283: 1-10.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Jugeman Lomson, Lund*
Härad: ..... Berättare: *Aug. Andersson, Hässleholm*
Socken: *Hässleholm oh* Berättarens yrke: *smedmästare*
div. socknar i häraden
Uppteckningsår: *1960* Född år *1888* i *Vinslöv*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Smeden. s. 1-10.

LMF 111

Vinslöv. Min far jag är född 1888 i
 var smältnings och kom från Kallavår
 sochen. Under vintern på 80-talet
 följde han med några sky- och
 pappermakare söderut för att försöka
 få något arbete. Han blev då med
 i Lennaryd i Vinslöv. Min mor var
 från Vinslöv - häcken. 1902, samma år
 som den stora julsömnen, fick jag
 börja i fars smedja när jag kom till
 skolan. Till en början fick jag hjälpa
 till med att dra bälgen och ställa.
 Någon lön var det inte tal om när
 jag bodde hemma. Andra året fick
 jag då vid bänken och fila och
 gårdja. Det var mycket småarbete som
 källingen fick utföra. Jag fick smida

brodd till härskan. Men det drog sig
länge förrän far började baka brodd,
och då var det jubel! Vi använde
ofta gamla härskan. Det var att raka
ut skarna, rocha ihop dem till
stänger och smida ut raker som
behövdes. Det gällde ju att ha vara
på allting på den tiden.

Arbetsdagen började
vid halv sju på morgonen och
slutade 8.

Far hade alltid en
gesäll och ett par lärlingar anställda.
Gesällen behandlade ofta lärlingarnas
hårt. Jag minns hur en gesäll höll
en lärling i benen ut genom ett
fönster. Det var skaffet för att han
inte gubrat gesällens skor. Vid ånsjan

i smedjan fanns en ho med vatten
och är ju svart i och den gjorde
gesällen längre kanna i ansiktet med,
Omär de skulle skaffas.

Alla som var anställda
i smedjan hade maken fri. Ja,
han var ihå, att man var tvungen
att äta fort om man skulle bli
mätt. Så fort märker var klar skulle
även de andra vara klara och i
vänt var det för lärningarna som
fick mat nit. Alla de anställda
bodde i en gesällhamn man.

Det var lantbruksmid,
vagn beslagning och herbeslag vi
sysslade med i fars smedja. Far
hadde en gäng en gesäll som varit
i Kjöperhamnen och han kunde föra

ärskilt fina vagnar
 17 år gammal var jag
 när jag gav mig väj hemifrån
 och bog dubbel hos en märsk
 förby. Han hade gått i lära hos far
 dunn med hade nägot så ovanligt
 som en svart, som vi talar
 fick dra med ett svänghjul. Han
 var en duktig med. Vi ägnade
 oss åt lantbruksskilda, vagnbeslag-
 ning och herbeslag. I förby fanns på
 den tiden en härföräljningsbyrå
 därifrån såldes många fina hästar.
 Vi hade hand om herbeslagning
 där. På denna försäljningsbyrå
 häraden hästar att jag i span
 för att redan kunna säljas bl. a
 till heret. På den tiden behövdes

del en hel del hästar. När bilarna
 kom märk försäljningen upphörde
 så kom jag därifrån
 till en husegårdsrund i Trolle-Ljungby.
 Märsk var sin egen och arbetade
 även åt borden i bakken. Men
 han märsk först och främst göra
 smidet åt godsset. Det fanns många
 hästar att så bara på godsset. Där
 hade fyra hingstar, som hörde i
 fyra par, ett par fixar för hästarna,
 två posthästar och en ridhäst. För-
 saltaren hade ett par hästar och i
 Nahlis var fanns det även arbets-
 hästar på godsset.

jag minns att vi gjorde
 en åkvarn med ett helt järn underdel
 åt en stäbende en jäng. När vapnen

var färdig, skulle den provköras. Två
stora hästar spändes för och så bar
det iväg i full fart. Bunden satt
och var rädd att inte vagnen
skulle hålla. När b. vagnen hade
provats och befunden vara till full
beträknelse skulle bunden ljuda för
vagnfjelle. Det var ett riktigt fjelle
med riktig hälsning.

I den stallet var det
varsligt att en ny vagn skulle prov-
köras. Bunden såg på om att ha
finast vagn. På den tiden älskar
man vagn till fjelle, till stället
och till hyttan.

Jag stannade i Trolle-
Ljunger bara ett halvt år efter en
jag skulle för min vän fjelle i

Lands herrea.

efter vänn plikten var jag
ett tag, her en smed i Hammar
utanför Kirshamnstad.

sedan kom jag till
Persberg där jag stannade i ett par
år. Där var försäljare, så jag
gjorde ha hand om smidjan. Han
sålde bl. a. ånder och har var av egen
hitt verktyg samt cyklar.

Från Persberg flyttade
jag till en mekanisk verkstad
i Hånslehöden. Det var en stor verk-
stad med säkerligen ett par hundra
anställda, var av 12 var smeder. Där
gjorde man långa röta stora saker
i järn. Det var bl. a. pump- och
hissdrifter till kolgruvar. Vidan gjorde

vi äng gannar, järnvägsvagnar och
kvam maskiner

Tills heller där när man
jag nästan länge tid utan började
jag hvar skapoholan i Åhrarp. Efter
hvar ens del fick jag fina betyg.
Vid samma tid byttes tjänsten
som verkställ ut, och jag fick den
jag fick då till i halsen en
samma varje dag och undervis
i levers inre delar. Dessutom fick
jag hjälpa både lekarna och
innehållens under. Det var ett
mycket hektiskt arbete. Vi hade både
civila och militära som elever. Jag
hade mycket besvär med "hneklarna"
de slop ofta och då märkte jag ut
och hämta dem. Ibland var det

ena namna blodbadet. Jag hade
 serjeants grad och hade till uppgift
 att hälla vatten på "huckarna".
 Efter några flyttade
 jag till Kånslehöden och började på
 en snickerverkstad. På den verkstaden
 är jag fortfarande, nu som chef.
 Vi utför mycket reparationer och
 numera är det mest byggnadsverks
 Vi har 12 man anställda
 på Kånslehöden. Jag har varit lärare
 i tekniska skola där
 jag undervisat i verkning på deltid.

Vandra de grätter kom
 del bland för och sökte arbete. De
 stannade inte länge på varje
 ställe. En del var riktigt duktiga

smeder och lärde sig lite överallt. Till
sist blev det buffett av en del
gerätter. De sökte arbete, men ville
tydligtvis inte ha något utan var
ut för att tjäna pengar. De blev
alkoholiserade många av dem.